

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EGSZB 512. PLENÁRIS ÜLÉSE (2015. DECEMBER 9–10.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – 2014. évi jelentés a versenypolitikáról

(COM(2015) 247 final)

(2016/C 071/06)

Előadó: Reine-Claude MADER

2015. július 6-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: 2014. évi jelentés a versenypolitikáról

(COM(2015) 247 final).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2015. november 17-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2015. december 9–10-én tartott, 512. plenáris ülésén (a 2015. december 9-i ülésnapon) 128 szavazattal 1 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság különféle kezdeményezéseit, amelyek célja a gazdasági szereplők (vállalkozások, fogyasztók, munkavállalók) érdekeit védő tisztességes verseny előmozdítása.

1.2. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság által a versenyszabályok tiszteletben tartásának biztosítása érdekében végrehajtott intézkedéseket, közelebbről az olyan, versenyellenes gyakorlatokkal szembeni fellépéseket, mint az erőfölénnyel való visszaélés, amely gátolja az EU és különösen a növekedésben és a foglalkoztatásban kiemelten fontos szerepet játszó kkv-k és a társadalmi kohéziót erősítő szociális gazdasági vállalkozások gazdasági fejlődését.

1.3. Az EGSZB sajnálja azonban, hogy az Európai Bizottság még most sem hozott létre valódi bírósági kollektív kereseti mechanizmust, amellyel megfelelőképpen érvényesíteni lehetne a versenyellenes gyakorlatok áldozatainak kártérítéshez való jogait.

1.4. Helyesli viszont az Európai Bizottság arra irányuló tevékenységét, hogy a szabályok ismertek és átláthatóak legyenek, hiszen ez stabilizálja a vállalkozásokat és következésképp a piacot is. Ennek vonatkozásában emlékeztetni kíván arra, hogy a kiskereskedelmi ágazat gyakorlatait folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

1.5. Az EGSZB üdvözlí, hogy az Európai Bizottság lendületet adott a nemzeti versenyhatóságokkal folytatott együttmüködésnek; ezek a hatóságok döntő szerepet játszanak különösen a megelőzés és a versenyjoggal kapcsolatos tudatosságnövelő programok kidolgozása terén. Véleménye szerint ehhez a hatóságok számára biztosítani kell a szükséges eszközöket.

1.6. A kereskedelem globalizálódása miatt az említett együttmüködést nemzetközi szintre is ki kell terjeszteni, hogy Európa ne legyen a tisztességtelen verseny szenvedő alanya.

1.7. Az EGSZB kívánatosnak tartja a különféle európai szervek (az EP, az EGSZB és a Régiók Bizottsága) közötti párbeszéd megalapozását, illetve megerősítését.

1.8. Az EGSZB támogatja az állami támogatásokra vonatkozó és az innovatív vállalkozások támogatását célzó szabályok kiigazításait, különös tekintettel a digitális ágazatra, amelyben a gazdasági fejlődés és a munkahelyteremtés tekintetében hatalmas lehetőségek rejlenek a fogyasztók és a vállalkozások javára.

1.9. Az EGSZB ugyan tudatában van annak, hogy az Európai Bizottság csak korlátozottan tud fellépni az adóoptimalizációt illetően, mégis arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hatáskörein belül folytassa erőfeszítéseit az adóügyi és szociális torzulások orvoslása, visszaszorítása, illetve felszámolása érdekében, ügyelve arra, hogy mindez ne eredményezzen lefelé húzó tendenciát.

1.10. Az EGSZB véleménye szerint fokozott figyelmet kell fordítani az energiapiacra. Támogatja egy európai energiaunió létrehozását annak érdekében, hogy az Unió egész területén biztosított legyen az ellátás biztonsága és a megfizethető energiaszolgáltatás.

1.11. Emellett fontosnak tartja az olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak az energiamegtakarításhoz, az energiahatékonyság javításához és a megújuló energia fejlesztéséhez.

1.12. Úgy véli, hogy az energiapiac megnyitásának a tényleges tárgyalási pozícióval nem rendelkező lakossági fogyasztók javát kell szolgálnia.

1.13. Az EGSZB véleménye szerint mindent meg kell tenni a digitális technológiához való szabad hozzáférés és ezáltal a régiók gazdasági fejlődésének biztosítása érdekében. Ez a célkitűzés indokoltá teszi, hogy a magánberuházások és az állami támogatások kiegészítsék egymást.

1.14. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is fordítson kiemelt figyelmet a pénzügyi szolgáltatások kínálatára annak érdekében, hogy a reálgazdaság finanszírozáshoz juthasson, a fogyasztók pedig továbbra is a legkedvezőbb feltételek mellett élvezhessék az általuk igénybe vett szolgáltatásokat.

1.15. Végezetül az EGSZB emlékeztet arra, hogy elengedhetetlen az alkalmazott szakpolitikai intézkedések nyomon követése és értékelése.

2. A versenypolitikáról szóló 2014. évi jelentés tartalma

2.1. A vizsgált éves jelentés középpontjában alapvetően a digitális egységes piac, az energiapolitika és a pénzügyi szolgáltatások állnak, emellett az európai ipar versenyképességének növelését, az állami támogatások ellenőrzését, a versenykultúra Unión belüli és Unión kívüli támogatását és a más intézményekkel folytatott párbeszédet érintő kérdésekkel is foglalkozik.

2.2. Az EGSZB a digitális gazdaságot olyan tényezőként emeli ki, amely ösztönözheti az innovációt és a növekedést az energiaágazatban, valamint a közlekedés, a közszolgáltatások, az egészségügy és az oktatás területén. Ebből a célból minden versenyjogi eszközt felhasználtak az infrastruktúra és azon belül az úgynevezett „új generációs” széles sávú hálózatok fejlesztésének és korszerűsítésének állami támogatásokon keresztüli támogatása érdekében, biztosítva a technológiasemlegesség elvének érvényesülését.

2.3. Az intelligens mobil eszközök piaca rendkívül gyorsan változik, amint azt az összefonódás vizsgálatának első szakaszát követően a WhatsApp Facebook általi felvásárlása is mutatta, amit az Európai Bizottság a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK rendelet ⁽¹⁾ alkalmazásában feltételek nélkül engedélyezett ⁽²⁾.

2.4. A 2014. évben ismét megállapítható volt, hogy a versenyszabályok digitális ágazatra való alkalmazását jól jellemzi a szellemi tulajdonhoz kötődő jogokkal való bonyolult kapcsolat és az e jogok tiszteletben tartásával kialakítandó egyensúly szükségessége, egyfelől szabadalmakhoz kapcsolódóan, amint azt a Samsung- és a Motorola-ügyben hozott határozatok is mutatták ⁽³⁾, másfelől a szerzői jog tekintetében, amint azt az Európai Bizottság által több egyesült államokbeli filmstúdió és európai fizetős televíziós szolgáltató ellen indított hivatalos eljárás is szemléltette a *Határokon átnyúló hozzáférés a fizetős televíziós tartalomhoz* ügyben ⁽⁴⁾.

2.5. A jelentés ezt követően szól az energiaágazatról, rámutatva az európai energiapolitika reformjának szükségességére. Az Európai Bizottság támogatni kívánja az infrastrukturális beruházásokat azáltal, hogy meghatározza az állami támogatások keretrendszerét és egyszerűsíti azok végrehajtását: az új általános csoportmentességi rendelet értelmében ugyanis bizonyos feltételek mellett a továbbiakban nincs szükség az Európai Bizottság előzetes jóváhagyására ⁽⁵⁾ az energetikai infrastruktúrákra irányuló támogatás, az épületek energiahatékonysági projektjeihez nyújtott támogatás, a megújuló forrásból származó energia előállításához nyújtott működési támogatás, valamint a szennyezett telephelyek mentesítéséhez, illetve az újrafeldolgozáshoz nyújtott támogatás esetében.

2.6. A nukleáris energiához nyújtott támogatások ugyanakkor nem szerepelnek az új iránymutatásokban. Emiatt azokat az Európai Bizottság szolgálatai az EUMSZ 107. cikke alapján jelenleg is vizsgálják, amint az az új, Hinkley Pointban tervezett új atomerőmű építésének és üzemeltetésének támogatására irányuló egyesült királyságbeli tervek esetében is történt ⁽⁶⁾.

2.7. Mindemellett a versenypolitika annak eszközéül is szolgált, hogy a gazdasági szereplők által elkövetett visszaélések, illetve összejátszások elleni fellépéssel el lehessen érni az energiaárak csökkenését, például az EPEX Spot és a Nord Pool Spot (NPS) ⁽⁷⁾ esetében, a piaci erőfölényével visszaélő romániai OPCOM-nál ⁽⁸⁾ és a Bolgár Energholdingnál (BEH) ⁽⁹⁾, illetve a közép- és kelet-európai upstream gázellátást illetően a Gazprom vonatkozásában ⁽¹⁰⁾.

2.8. A versenypolitika 2014-ben is igyekezett tovább fokozni a pénzügyi ágazat átláthatóságát és támogatni a banki tevékenység szabályozásának és felügyeletének javítását.

2.9. Ezért az Európai Bizottság ellenőrizte a Görögországban, Cipruson, Portugáliában, Írországban és Spanyolországban nyújtott állami támogatásokat, ügyelve arra, hogy a fejlesztési bankok ne torzítsák a versenyt ⁽¹¹⁾.

2.10. Emellett az Európai Bizottság két alkalommal eljárta az RBS és a JP Morgan bankokkal szemben, egyrészt egy jogellenes kétoldalú kartell miatt, amely a svájci frank irányadó LIBOR kamatlábának befolyásolását célozta, másrészt az UBS és a Crédit Suisse bevonásával létrejött kartell miatt, amely az Európai Gazdasági Térségben kihasználta a svájcifrank-kamatderivatívák árfolyam-különbözeteit ⁽¹²⁾. Az Európai Bizottság a bankokra összesen 32,3 millió eurós bírságot vetett ki ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ A Tanács 2004. január 20-i 139/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (HL L 24., 2004.1.29., 1 o.).

⁽²⁾ Az Európai Bizottság által az M.7217 sz. Facebook/WhatsApp ügyben 2014. október 3-án hozott határozat.

⁽³⁾ Az Európai Bizottság által az AT.39985 sz., Motorola – A GPRS szabványba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése ügyben 2014. április 29-én hozott határozat. Az Európai Bizottság által az AT.39939 sz., Samsung – Az UMTS szabványba foglalt alapvető szabadalmak érvényesítése ügyben 2014. április 29-én hozott határozat.

⁽⁴⁾ AT.40023 sz., *Határokon átnyúló hozzáférés a fizetős televíziós tartalomhoz* ügy, 2014. január 13.

⁽⁵⁾ Az Európai Bizottság 2014. március 21-i 316/2014/EU rendelete az EUMSZ 101. cikke (3) bekezdésének a technológiaátadási megállapodások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 93., 2014.3.28., 17. o.), valamint „Íránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a technológiaátadási megállapodásokra történő alkalmazásáról” (HL C 89., 2014.3.28., 3. o.).

⁽⁶⁾ SA.34947 sz., Egyesült Királyság – A Hinkley Point C atomerőműhöz nyújtott támogatás ügy, 2014. október 8.

⁽⁷⁾ Az Európai Bizottság által az AT.39952 sz., Villamosenergia-tőzsdék ügyben 2014. március 5-én hozott határozat.

⁽⁸⁾ Az Európai Bizottság által az AT.39984 sz., OPCOM/Román villamosenergia-tőzsde ügyben 2014. március 5-én hozott határozat.

⁽⁹⁾ AT.39767 sz., BEH villamos energia ügy.

⁽¹⁰⁾ AT.39816 sz., Közép- és kelet-európai upstream gázszállítók ügy, 2012. szeptember 4.

⁽¹¹⁾ Az Európai Bizottság által az SA.36061 sz., UK Business Bank ügyben 2014. október 15-én hozott határozat. Az Európai Bizottság által az SA.37824 sz., Portugál Fejlesztésfinanszírozási Intézet ügyben 2014. október 28-án hozott határozat.

⁽¹²⁾ Az Európai Bizottság által az AT.39924 sz., Svájcifrank-kamatderivatívák ügyben 2014. október 21-én hozott határozat, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm.

⁽¹³⁾ Az RBS-re nem vetett ki bírságot, mivel az a 2006. évi engedékenységi közlemény értelmében mentességet élvez, miután az Európai Bizottság előtt felfedte a kartell létezését, és így elkerülte a jogsértésben való részvételért járó mintegy 5 millió eurós bírságot. Az UBS-re és a JP Morganra kiszabott bírságot csökkentették, mivel az Európai Bizottság engedékenységi programja keretében együttműködőek voltak a vizsgálat során. A négy bank további 10 %-os bírságcökkentésben részesült, mivel úgy döntöttek, hogy az Európai Bizottsággal való egyezség útján rendezik az ügyet.

2.11. Mindemellett az Európai Bizottság továbbra is eljár a többoldalú bankközi díjakhoz kapcsolódó, a Visa Europe, a Visa Inc., a Visa International és a MasterCard által folytatott versenyellenes kereskedelmi gyakorlatokkal szemben: egyrészt kötelező erejűvé nyilvánította a Visa Europe által felajánlott kötelezettségvállalásokat, másrészt folytatja a Visa Inc. és a Visa International ellen a nemzetközi bankközi díjak ügyében indított eljárást.

2.12. A jelentés ezenkívül beszámol arról, hogy milyen erőfeszítéseket tett az Európai Bizottság az európai vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének előmozdítása érdekében, megkönnyítve finanszírozáshoz jutásukat a fejlődési szakaszban⁽¹⁴⁾, valamint támogatva a kutatást és az innovációt a támogatásokra vonatkozó új, csoportmentességet biztosító keretrendszernek köszönhetően⁽¹⁵⁾.

2.13. Elsődlegesen a kkv-kat célozza a *de minimis* közlemény felülvizsgálata is, amely útmutatást ad annak értékeléséhez, hogy megállapodásaik az EUMSZ vállalkozások közötti jogellenes megállapodásokat tiltó 101. cikkének hatálya alá tartoznak-e⁽¹⁶⁾.

2.14. Az Európai Bizottság 2014-ben különös éberséggel járt el azzal kapcsolatban is, hogy bizonyos vállalkozások az adóalapjuk csökkentése érdekében kihasználják bizonyos tagállamok eltérő adórendszereit. Így hivatalos vizsgálatot indított az írországi Apple, a hollandiai Starbucks és a luxemburgi Fiat Finance & Trade ügyében.

2.15. Az elmúlt évben meghatározó volt, hogy tíz éve kezdődött meg az 1/2003/EK rendelet alkalmazása és került sor az összefonódás-ellenőrzési rendelet felülvizsgálatára⁽¹⁷⁾. A jelentés ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy üdvözlendő lenne, ha előrelépések történnének a versenyhatóságok függetlenségének és e hatóságok jogellenes gyakorlatokkal szembeni eljárást és szankciókat lehetővé tévő eszköztárának tekintetében. Emellett rámutat arra, hogy tovább kell egyszerűsíteni az összefonódások ellenőrzését.

2.16. Az Európai Bizottság még beszámol arról, hogy a versenypolitika egyik fő eredményeként a tárgyévben elfogadták az antitörzsszabályok megsértésén alapuló kártérítési keresetekről szóló irányelvet, amely 2014-ben hatályba is lépett. Az irányelvnek köszönhetően az európai polgárok és vállalatok könnyebben juthatnak majd érdemi kártérítéshez az antitörzsszabályok megsértéséből eredő, például a kartellek és a piaci erőfölénnyel való visszaélés okozta károkért.

3. Általános észrevételek

3.1. Az EGSZB támogatja a digitális ágazat fejlesztésének politikáját, valamint az innováció és a növekedés ösztönzése érdekében tett kezdeményezéseket. Véleménye szerint az EU egész területén biztosítani kell a széles sávú hozzáférést, amihez szükség lehet állami támogatások igénybevétele, kiegészítő uniós finanszírozások mellett. Ennek vonatkozásában hasznosak lehetnek az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló iránymutatások⁽¹⁸⁾.

3.2. Az Unió egész területén elérhető széles sávú hálózat kiépítése nélkül nem létezhet digitális piac. Az Európai Bizottság célkitűzései ehhez képest szerényebbek, tekintettel arra, hogy a magánszektorbeli szereplők számára egyes térségek, különösen a vidéki övezetek nem vonzóak, ezek gazdasági fejlődése így támogatásra szorul.

3.3. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságot a versenyszabályok megsértésének szankcionálására irányuló törekvésében: véleménye szerint a szankciók összegének visszatartó erejűnek kell lennie, ismételt elkövetés esetén pedig a szankciókat súlyosítani kell. Ezenkívül a versenyellenes magatartások megelőzése érdekében a versenypolitikát meg kell értetni, többek között a vállalkozások körében.

3.4. Az EGSZB az Európai Bizottsághoz hasonlóan megállapítja, hogy az intelligens mobil eszközök használóinak száma egyre nő. Ezen a téren kulcsfontosságú az innováció, ugyanakkor a gazdasági szereplők számára közismert és átlátható „játékszabályokat” kell kidolgozni. Úgy véli, hogy a nagy nemzetközi konszernnek – hogy csak a Google-t említsük – széles körű elterjedtsége magában hordozza az erőfölénnyel való visszaélés veszélyét, és hogy az új szereplők piacra lépésének lehetővé tétele érdekében be kell tartatni a hatályos szabályokat.

⁽¹⁴⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan (HL C 19., 2014.1.22., 4. o.).

⁽¹⁵⁾ A Bizottság közleménye – A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

⁽¹⁶⁾ A Bizottság közleménye – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (*de minimis*) megállapodásokról szóló közlemény (*de minimis* közlemény) (HL C 291., 2014.8.30., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ A Tanács 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelete a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.), valamint a 139/2004/EK rendelet (lásd a 2. lábjegyzetet).

⁽¹⁸⁾ A Bizottság közleménye – Uniós iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról (HL C 25., 2013.1.26., 1. o.).

3.5. Mindemellett véleménye szerint a szabadalmak jogosultjainak tisztességes, észszerű és megkülönböztetésmentes feltételekkel kell hasznosítási megállapodásokat kínálniuk.

3.6. Az EGSZB támogatja a szerzői joggal kapcsolatos jogalkotási keret digitális kornak megfelelő kiigazítását⁽¹⁹⁾, hiszen amint azt az Európai Bizottság nagyon helyesen hangsúlyozza, e keretnek alkalmazkodni kell a korhoz.

3.7. Az energiapiacok működésének tekintetében az EGSZB úgy véli, hogy közös energiapolitika nélkül nincs gazdasági fejlődés. Ezért üdvözli, hogy az Európai Bizottság európai energiaunió létrehozására törekszik.

3.8. Meglátása szerint az energiaunió kedvező lesz a vállalkozások és a fogyasztók számára, akik ebből kifolyólag a méltányos árak és az ellátásbiztonság előnyeit is élvezhetik majd.

3.9. Az EGSZB helyesli, hogy az Európai Bizottság éber figyelemmel követi az energiapiacot, hogy azon valódi verseny érvényesüljön, valamint a nem szabályozott piacokon felmerülő versenykorlátozó tényezők kiiktatása céljából hozott intézkedéseket. Kívánatosnak tartja, hogy az Európai Bizottság tegyen meg mindent a gazdasági következményekkel járó rendellenes működés megelőzése érdekében.

3.10. Különösen fontosnak tartja továbbá azokat az intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak az energiamegtakarításhoz, az energiahatékonyság fokozásához, valamint a megújuló energia és a bioenergia fejlesztéséhez.

3.11. Az EGSZB szeretné, ha a pénzügyi ágazat egésze etikusabbá és átláthatóbbá válna, és maga is támogatná a növekedést.

3.12. Üdvözli, hogy az állami támogatások ellenőrzése biztosította a pénzügyi nehézségekre adott következetes szakpolitikai válaszokat, elősegítve a versenytorzulások korlátozását és egyúttal a szükséges minimumra csökkentve az adófizetők pénzének felhasználását. Rámutat arra, hogy az állami támogatások ellenőrzése – az ellenőrzési mechanizmusok megerősítése és bevezetése keretében – elősegítette az egységes piacon belüli versenytorzulások korlátozását.

3.13. Külön említést érdemel az Európai Bizottságnak a bankkártya-használati költségek csökkentésére irányuló fellépése, amely az egységes piacon zajló műveletek költségének 30–40 %-os csökkenését eredményezte.

3.14. A gazdasági növekedés ösztönzésével kapcsolatos célkitűzés feltétlenül szükséges, és azt segíthetné a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszerében foglalt, az innovációhoz nyújtott támogatásokkal kapcsolatos politika is.

3.15. Korábbi véleményeiben az EGSZB üdvözölte az állami támogatások korszerűsítésére irányuló európai bizottsági kezdeményezést, és úgy vélte, hogy az új iránymutatás⁽²⁰⁾ jobban megfelel a tagállamok szükségleteinek és a piaci realitásoknak. Meglátása szerint az átláthatóság fokozása lehetővé teszi az állami támogatások odaítélésének jobb megértését. Az Európai Bizottság által gyakorolt felügyelettel biztosítani lehet, hogy a támogatások odaítélése megfeleljen a megállapított szabályoknak. Végezetül az értékelés által a tagállamok meggyőződhetnek az odaítélt támogatások megfelelő felhasználásáról.

3.16. A célkitűzés megvalósítását segítheti az az európai bizottsági közlemény, amely az európai projektek végrehajtásának támogatásához szükséges feltételekről szól, valamint ezzel együtt az Európai Stratégiai Beruházási Alap létrehozásának bejelentése.

3.17. Az EGSZB üdvözli továbbá annak felismerését, hogy a nehézségekkel küzdő, de életképes vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához állami támogatásokat kell nyújtani. Támogatja a jogellenes megállapodások (kartellek) felszámolására irányuló fellépéseket, mivel azok különösen a munkahelyeket teremtő kkv-k fejlődésének ártanak, valamint hatással vannak a foglalkoztatásra és az árakra.

3.18. Az EGSZB megjegyzi, hogy az adórendszerek eltérései miatt egyes nagyvállalatok továbbra is adóoptimalizációhoz folyamodnak. Üdvözli, hogy az Európai Bizottság a hatáskörein belül erőfeszítéseket tesz a piactorzító adóztatásból eredő adókikerülés orvoslása, visszaszorítása és felszámolása érdekében.

⁽¹⁹⁾ HL C 230., 2015.7.14., 72. o., HL C 44., 2013.2.15., 104. o.

⁽²⁰⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan (HL C 19., 2014.1.22., 4. o.).

3.19. Különösen fontosak az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítései, hogy biztosítva legyen a nemzeti versenyhatóságokkal való és a nemzeti versenyhatóságok közötti konvergencia.

3.20. Az EGSZB figyelemmel fogja kísérni „A vállalkozások közötti összefonódások uniós ellenőrzésének javítása” című, a már meglévő eszközök tökéletesítését célzó fehér könyv nyomán tett intézkedéseket.

3.21. A kereskedelem globalizálódására való tekintettel az EGSZB támogatja az OECD, a Nemzetközi Versenyügyi Hálózat és az UNCTAD közötti többoldalú együttműködés fejlesztését, valamint az együttműködési és a technikai segítségnyújtási programokat.

3.22. A Versenypolitikai Főigazgatóság Európai Parlamenttel, az EGSZB-vel és a Régiók Bizottságával folytatott párbeszédének biztosítania kell, hogy a végrehajtott politikáról folytatott intézményközi vita átlátható legyen.

3.23. A párbeszédre irányuló szándékot annál is inkább fenn kell tartani, mivel Juncker elnök Margrethe Vestager biztoshoz intézett megbízólevelében hangsúlyt helyezett erre a politikai partnerségre.

3.24. Az Európai Bizottsággal ellentétben az EGSZB nem véli úgy, hogy a 2014. november 26-i 2014/104/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²¹⁾ és a versenyszabályok megsértésének eseteire vonatkozó kollektív konfliktuskezelési mechanizmusok közös elveiről szóló ajánlás alkalmas lenne arra, hogy megfelelőképpen biztosítsa az ilyen szabálysértések által érintett áldozatok jogainak kollektív jogorvoslatát.

4. Részletes megjegyzések

4.1. Az innováció, a verseny és az iparjogvédelmi jog közötti kényes egyensúly megteremtése az összekapcsolt digitális piacon

4.1.1. Az Európai Bizottság szerint a digitális stratégia hatékonyságának kulcsa a szabványmeghatározási eljárások javítása és az átjárhatóság fokozása. Az azonban még meghatározásra vár, hogy mi tekintendő „jobb” szabványmeghatározási eljárásnak.

4.1.2. A Motorola-ügy⁽²²⁾ – az okostelefonokkal kapcsolatos szabadalmak miatt folytatott „háború” egyik epizódja – az ágazatban tevékenykedő vállalkozások által követendő iránymutatások jó példája lehet. Ebben az ügyben az Európai Bizottság azt a határozatot hozta, hogy a GPRS-szabványba foglalt alapvető szabadalmak jogosultjaként a Motorola visszaélt erőfölényével, amikor egy német bíróságon tiltó végzés iránti kérelmet nyújtott be az Apple vállalattal szemben. Ezek az alapvető szabadalmak azért „alapvetőek”, mert elengedhetetlenek a GSM-szabvány alkalmazásához. Mivel azok a vállalkozások, amelyek alapvető szabadalmak jogosultjai, adott esetben jelentős piaci erővel rendelkeznek, a szabványügyi szervezetek gyakran megkívánják tőlük annak vállalását, hogy tisztességes, észszerű és megkülönböztetéstől mentes („fair, reasonable and non-discriminatory”, FRAND) feltételek mellett engedélyezzék alapvető szabadalmaik felhasználását annak érdekében, hogy minden piaci szereplő hozzáférhessen az említett szabványhoz.

4.1.3. A szóban forgó ügyben – mivel nem lehetett hozzáférni az említett alapvető szabadalomhoz, amelynek a Motorola a jogosultja – a versenytárs (jelen esetben az Apple) nem tudott bizonyos kategóriájú okostelefonokat gyártani és fogalmazni.

4.1.4. A szabadalom megsértése esetén a szabadalom jogosultja legitim módon nyújthat be tiltó végzés iránti kérelmet valamely nemzeti bíróságon, ez azonban visszaélésnek is bizonyulhat, amennyiben az alapvető szabadalom jogosultja erőfölénnyel rendelkezik a piacon, és kötelezettséget vállalt a hozzáférés FRAND-feltételek melletti biztosítására, a tiltó végzés által érintett versenytárs pedig FRAND-feltételek mellett szabadalmi licenciáért folyamodik. Ennek ellenére az Európai Bizottság nem vetett ki bírságot a Motorolára, mivel az Európai Unió bíróságainak nincs ítélezési gyakorlata az alapvető szabadalmak alapján benyújtott ideiglenes intézkedés EUMSZ 102. cikke szerinti jogszerűsége tekintetében, és mivel a nemzeti bíróságok is eltérő következtetésekre jutottak; ugyanakkor felszólította a Motorolát a visszaélésszerű magatartás megszüntetésére.

4.1.5. Egy hasonló ügyben az Európai Bizottság elfogadta a Samsung által felajánlott kötelezettségvállalásokat, amelyek értelmében a Samsung az EGT területén nem kér tiltó intézkedést az okostelefonokat és táblagépeket érintő alapvető szabadalom alapján azokkal a vállalkozásokkal szemben, amelyek vállalják egy, az engedélyezésekre vonatkozó egyedi keretszabályozás betartását.

⁽²¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014. november 26-i 2014/104/EU irányelve a tagállamok és az Európai Unió versenyjogi rendelkezéseinek megsértésén alapuló, nemzeti jog szerinti kártérítési keresetekre irányadó egyes szabályokról (HL L 349., 2014.12.5., 1. o.).

⁽²²⁾ Lásd a 3. lábjegyzetet.

4.1.6. Ezek az ügyek jól mutatják, hogy milyen nehéz megteremteni a verseny, a szabadalmi jog és az innováció közötti kényes egyensúlyt, amelynek célja végső soron az, hogy a fogyasztó észszerű áron juthasson hozzá a technológiai termékekhez, és az interoperábilis termékek lehető legnagyobb választéka álljon rendelkezésre.

4.1.7. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság ennek érdekében tett erőfeszítéseit, és kéri annak szem előtt tartását, hogy a versenyszabályok alkalmazása ne önmagában véve a versenyt, hanem a végső soron a fogyasztó érdekeit szolgáló versenyt célozza.

4.1.8. Az EGSZB támogatja azt az elképzelést, hogy az Unión belüli digitális szakadékok elkerülése érdekében a magánberuházásokat állami beruházásokkal kell kiegészíteni, feltéve, hogy az állami támogatások nem gátolják a magánberuházásokat. Az Európai Bizottság e kérdéskörre való odafigyelésének jele lehet az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló uniós iránymutatás⁽²³⁾, amely az első véglegesen elfogadott dokumentum az állami támogatások korszerűsítésének keretében.

4.1.9. Az EGSZB ugyanakkor nem tartja eléggé ambiciózusnak az Európai Bizottság azon törekvését, hogy 2020-ra a szolgáltatások tekintetében teljeskörűen megvalósuljon a széles sávú (30 Mbps) lefedettség és az európaiak 50 %-a szupergyors széles sávú (100 Mbps) szolgáltatásokat vegyen igénybe.

4.2. Az energiapiacok

4.2.1. Európa energiafüggetlenségének biztosítása és az integrált energiapiac megteremtésének elősegítése elsődrendű kérdés az energiához való hozzáférés, az energiaszigetek megszüntetése és az energiaellátás biztonsága szempontjából. Tényleges politikai akaratnak kell ösztönöznie az Uniót e célkitűzés megvalósítására és a felhasznált energiafajtáknak a megújuló energiát előnyben részesítő diverzifikálására. Ezt a politikai ösztönző szerepet a Juncker elnök által szorgalmazott európai energiaunió⁽²⁴⁾ bizonyosan be fogja tölteni.

4.2.2. Az EGSZB véleménye szerint a harmadik energiacsomagot mielőbb végre kell hajtani, különösen mivel a határokon átnyúló kereskedelemre vonatkozó szabályok továbbra is széttagoltak.

4.2.3. Az EGSZB rámutat arra, hogy további késlekedés nélkül végre kell hajtani az infrastrukturális beruházások akadályainak megszüntetéséhez szükséges strukturális reformokat, különös tekintettel a határokon átnyúló jellegű reformokra.

4.2.4. Az EGSZB számára nem kétséges, hogy a versenyszabályok előmozdítása hozzájárul a nemzeti energiapiacok megnyitásához, amint azt az Európai Bizottság jelentésében említett *Villamosenergia-tőzsdék* ügy és *OPCOM/Román villamosenergia-tőzsde* ügy is mutatja⁽²⁵⁾. Ezek esetében az Európai Bizottság egyfelől az EUMSZ 101. cikke alapján bírságot vetett ki két olyan tőzsdére, amelyek megegyeztek arról, hogy nem versengenek egymással, és felosztották maguk között a területet, másfelől az EUMSZ 102. cikke alapján megbírságot az OPCOM román villamosenergia-tőzsdét, mivel az megkülönböztetést alkalmazott más tagállamok villamosenergia-kereskedőivel szemben.

4.2.5. Ugyanakkor kérdések merülnek fel azzal a megállapítással kapcsolatban, amely szerint, noha a nagykereskedelmi energiaárak a verseny élénkítésének köszönhetően csökkentek, ez gyakran nem eredményezett általános árcsökkenést a végfogyasztók szintjén⁽²⁶⁾.

4.2.6. Ezzel összefüggésben az EGSZB támogatja azt a vizsgálatot, amelyet az Európai Bizottság az EUMSZ 102. cikke alapján folytat a Gazprom közép- és kelet-európai gázellátási ágazaton belüli erőfölényével való visszaélés miatt⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ HL C 25., 2013.1.26., 1. o.

⁽²⁴⁾ Jean-Claude Juncker: „Új kezdet Európa számára: a munkahelyteremtés, a növekedés, a méltányosság és a demokratikus változás programja” – Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára. Nyitóbeszéd az Európai Parlament plenáris ülésén, 2014. július 15.

⁽²⁵⁾ Az Európai Bizottság által az AT.39952 sz., *Villamosenergia-tőzsdék* ügyben és az AT.39984 sz., *OPCOM/Román villamosenergia-tőzsde* ügyben 2014. március 5-én hozott határozat.

⁽²⁶⁾ Az „Energiaárak és költségek Európában” című európai bizottsági közlemény, 2014. január 29.

⁽²⁷⁾ AT.39816 sz., *Közép- és kelet-európai upstream gázszállítók* ügy.

4.3. A pénzügyi és banki szolgáltatások

4.3.1. 2014-ben folytatódott a bankok szabályozásának és felügyeletének mélyreható felülvizsgálata. A javasolt szabályok különösen a pénzügyi piacok átláthatóságának fokozását célozzák.

4.3.2. Az Európai Bizottság arra is ügyelt, hogy az állami támogatásokkal kíségetett pénzügyi vállalkozások szerkezetátalakításon menjenek keresztül vagy vonuljanak ki a piacról, emellett kiemelt figyelmet fordított az említett pénzügyi vállalkozások közötti verseny torzulásának kockázatára⁽²⁸⁾.

4.3.3. Az EGSZB érdeklődéssel követte nyomon az Európai Bizottság által a versenyellenes kereskedelmi gyakorlatokról végzett vizsgálatokat, és üdvözli az Európai Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok által elfogadott, ún. bankközi díjakat szankcionáló határozatokat.

4.3.4. Az EGSZB üdvözölte az Európai Unió Bíróságának a MasterCard-ügyben hozott ítéletét⁽²⁹⁾, amely alátámasztotta az Európai Bizottság által végzett elemzést. A fogyasztók által a bankkártyás fizetés során lerótt bankközi díjak valóban egyre magasabbak, számosabbak és áttekinthetlenebbek lettek.

4.3.5. Ezenkívül ezek a kereskedelmi gyakorlatok akadályozták az olyan, banki szereplőktől eltérő gazdasági szereplők fizetési piacra való belépését, amelyek a fogyasztók számára – például okostelefonjukon keresztül – egyéb, biztonságos és mobil elektronikus fizetési módokat kínálhatnak.

4.3.6. A MasterCard-ügy különlegessége abban is áll, hogy a többoldalú bankközi díjak megállapításának mechanizmusa hatás általi, nem pedig cél általi korlátozásnak minősült.

4.3.7. Az EGSZB üdvözli, hogy a Bíróság – csakúgy, mint a Törvényszék – megállapította, hogy a többoldalú bankközi díjak nem tényszerűen szükségesek a MasterCard-rendszer működéséhez.

4.4. A kvv-k fokozott támogatása

4.4.1. Az EGSZB üdvözli, hogy a kvv-k figyelmet kapnak, hiszen a növekedés fontos szereplői és fontos szerepet játszanak az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megvalósításában. Támogatja az Európai Bizottság azon határozatait, amelyek tevékenységük finanszírozásának támogatását és a szabályoknak a kvv-k egyedi igényeihez való hozzáigazítását célozzák.

4.4.2. Az EGSZB örömmel fogadja, hogy ezek a szakpolitikák nyitottságot mutatnak a szellemi foglalkozások tekintetében, és elismeri az európai szakemberek meghatározó szerepét a fejlődésben. Az ő tudásuk jelenti ugyanis azt a nélkülözhetetlen hozzájárulást, amely a polgárok és a vállalkozások bonyolult problémáinak megoldásához szükséges az egyes ágazatokban. Az EGSZB ezenkívül azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy folytassa, sőt, ha lehet, mélyítse el az ezen a területen tett erőfeszítéseit.

4.4.3. Így például a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatás⁽³⁰⁾ lehetővé teheti a tagállamok számára a kvv-k finanszírozáshoz jutásának megkönnyítését azok kezdeti szakaszában. Emellett a jelek szerint az iránymutatás úgy került kidolgozásra, hogy jobban tükrözze a piaci realitásokat.

4.4.4. Ezenkívül támogatja az Európai Bizottság fellépését az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, amely akadályozhatja a kvv-k létrejöttét és fejlődését, és befolyásolhatja tevékenységüket.

4.4.5. A 2014. évi *de minimis* közlemény⁽³¹⁾ védett zónát biztosít azon megállapodások tekintetében, amelyek nem gyakorolnak érzékelhető hatást a versenyre, mivel olyan vállalkozások hajtják végre őket, amelyek piaci részesedése nem halad meg egy bizonyos mértéket. Emellett az Európai Bizottság iránymutatást is közzétett a kvv-k számára. Az EGSZB véleménye szerint ugyanakkor a kvv-k tájékoztatását szolgáló, helyi szinten végrehajtott intézkedésekre is szükség lenne.

⁽²⁸⁾ Az Európai Bizottság SA.38994 sz., *Bolgár bankok számára biztosított likviditástámogatási rendszer* ügyében hozott 2014. június 29-i határozata.

⁽²⁹⁾ A Bíróság C-382/12P. sz., *MasterCard és társai kontra Bizottság* ügyben hozott 2014. szeptember 11-i ítélete.

⁽³⁰⁾ A Bizottság közleménye – Iránymutatás a kockázatfinanszírozási célú befektetések előmozdítása érdekében nyújtott állami támogatási intézkedésekre vonatkozóan (HL C 19., 2014.1.22., 4. o.).

⁽³¹⁾ A Bizottság közleménye – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (*de minimis*) megállapodásokról szóló közlemény (*de minimis* közlemény) (HL C 291., 2014.8.30., 1. o.).

4.5. *A nemzeti versenyhatóságok rendelkezésére álló eszközök és a nemzetközi együttműködés megerősítése*

4.5.1. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok közötti minőségi együttműködést. Véleménye szerint ezzel megvalósulhat a piac megfelelő működéséhez nélkülözhetetlen interakció.

4.5.2. Támogat minden olyan intézkedést, amely a nemzeti versenyhatóságok együttműködéséhez szükséges; ehhez azonban a hatóságoknak erőforrásokkal kell rendelkezniük és függetleneknek kell lenniük.

4.5.3. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak egy valódi európai versenypolitikai térség létrehozására irányuló kezdeményezéseit, ehhez azonban harmonizálni kell a nemzeti jogrendszerek alapvető szabályait, mivel ez biztonságossá teszi az egységes piacon belüli gazdasági tevékenységet.

4.5.4. Úgy véli továbbá, hogy a tagállamoknak átfogó jogi eszköztárral kell rendelkezniük, amellyel elvégezhető a szükséges ellenőrzések és kiszabhatók a hatékony és arányos bírságok.

4.5.5. Az engedékenységi programokat, amelyek a kartellekkel szembeni küzdelemben már bizonyítottak, szintén általánossá kell tenni valamennyi tagállamban.

4.5.6. Az OECD-vel, a Nemzetközi Versenyügyi Hálózattal és az UNCTAD-dal folytatott többoldalú együttműködést folytatni kell, és az Európai Bizottságnak törekednie kell arra, hogy abban vezető szerepet játsszon.

4.5.7. Végezetül az EGSZB rámutat, hogy a technikai segítségnyújtásnak hangsúlyosabban jelen kell lennie a tagjelölt országokkal folytatott csatlakozási tárgyalásokon.

Kelt Brüsszelben, 2015. december 9-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS
